

Střížov

Kraj: Jihočeský

Správní obvod: České Budějovice

Nadmořská výška: 494 m n. m.

Počet obyvatel: 222

Adresa URL: www.strizov.cz

Okres: České Budějovice

GPS souřadnice: 48.890399N, 14.527678E

První pís. zmínka: 1263 (761 let)

PSČ: 374 01

Historie obce Střížov

První zmínky historických pramenů o Střížově jsou z druhé poloviny 13. století: roku 1263 svědčil Jaroslav ze Střížova při prodeji Záborky Vyššímu Brodu a r. 1274 se uvádí mezi jinými Kunáš ze Střížova, který i později, r. 1286, svědčil při darování patronátních práv Stropnice témuž klášteru. První zmínky historických pramenů o Střížově jsou z druhé poloviny 13. století: roku 1263 svědčil Jaroslav ze Střížova při prodeji Záborky Vyššímu Brodu a r. 1274 se uvádí mezi jinými Kunáš ze Střížova, který i později, r. 1286, svědčil při darování patronátních práv Stropnice témuž klášteru. Vždy ryze česká ves jakoby vévodila celému doudlebskému kraji, vypíná se nad starodávnými Doudlebkami. Daleko široko je viditelná cibulovitá baň kostela a stará lípa, stojící za farní stodolou. Tato význačná poloha dává podnět k výkladu jména obce jako strážce doudlebského kraje na Vitorazské stezce, v návaznosti na strážnici, která stála na Strážkovické hoře (559 m n. m.) na východ od Střížova.

Obec má dosud dobře zachovalou téměř kruhovou náves, typickou slovanskou okrouhlici. Ze štítových statků je pozoruhodné stavení Třetinů čp. 17 s krásnými štíty a Otrubů čp. 8 na němž bývaly pozdně barokní sošky svatých.

O střížovském kostele sv. Martina jsou zprávy z počátku 14. století, ale bezpochyby existoval již dříve: roku 1316 Mikuláš z Pasovar listem daným na Doudlebech daroval kostelu ve Střížově plat v Hůrce. Jako patron kostela se uvádí v roce 1389 Vilém z Landštejna. Pánům z Landštejna patřil Střížov do r. 1407. Tohoto roku prodali mocní poručníci osiřelé dcery Viléma z Landštejna, Jindřich z Rožmberka a Odolen z Pyšel, ves Střížov se vším panstvím Ondřeji z Vlčetína, purkrabímu na Krumlově a Jindřichu z Vyhnanic, purkrabímu na Příběnicích za 300 kop grošů pražských.

Ještě téhož r. 1407 byl Střížov znovu prodán, tentokrát na dlouhá léta klášteru vyšebrodskému, který později do kostela dosazoval členy svého cisterciáckého řádu. Až do roku 1938 vedli zde duchovní správu členové rytířského řádu křižovníků s červenou hvězdou, kteří provedli zdařilou opravu a výzdobu kostela. Roku 1460 dal Beneš z Komařic kostelu roční plat 1 kopy grošů za duši svou, svých předků a Oldřicha z Pašinovic.

Gotické kněžiště kostela je starší, loď byla r. 1660 nově zaklenuta. Věž byla ozdobena sgrafitem, které je i na venkovní zdi kněžiště. Horologium bylo na věž dáno již r. 1652. V otevřené věžní síni visí velký kříž darovaný r. 1781 Kristiánem Jiřím Davidem z Komařic.

Významnými dobrodinci kostela byli vždy majitelé komařického panství, což také naznačují v kostele umístěné erby Jiřího Kořenského a jeho manželky Kristýny z Dráchova - ušatá paní a kohout, totožné s erby na zámku v blízkých Komařicích. Hlavu ušatce najdete v jednom ze dvou kamenných

svorníků, do kterého vyúsťuje gotická kamenná klenba kněžiště. V kostele můžeme také spatřit náhrobní kameny příslušníků rodu Kořenských z Terešova a na Komařicích ze 16. a 17. století. Je zde pochován Jiří Kořenský (U 1568) a jeho syn Karel (U 1619).

Ve Střížově měl být křtěn slavný husitský bojovník Jan Žižka z Trocnova. Hostina při křtu se konala na zahradě zemana Strycha, který byl v přátelství, či přízni se zemanem Žižkou a mohl být i kmotrem jeho syna Jana. Ve Strychů zahradě, čp. 24, můžete spatřit takzvaný "Žižkův kámen", který je snad nohou kamenného stolu, u kterého hosté při křtinách hodovali a pod schody na kůr kostela kamennou kropenku, která dříve sloužila jako křtitelnice. Mohla to být ona, ze které byl křtěn Žižka, či druhá, která je umístěna v Jihočeském muzeu.

Hřbitov kolem kostela byl zrušen r. 1772. Škola uprostřed návsi postavena v r. 1833. Navštěvoval ji i vynikající rodák, doktor obojího práva Matouš Talíř (1835 - 1902), na jehož rodném domě čp. 6 je pamětní deska.

Na jih od Střížova je za Planou horou (515 m n. m.) údolí Želno, kde stával kostel sv. Bartoloměje, který byl zrušen za Josefa II. Od té doby se bartolomějské poutě nekonají tam, ale ve Střížově. V Želně stojí za zhlédnutí kaplička na místě bývalého kostela a studánka s vodou, která dle pověsti léčí zrak.

Když vyjdete z obce směrem jihozápadním, naskytne se Vám překrásný výhled od Novohradských hor až po Blanský les s Kletí a část Šumavy.

